

Les festes del barri (II). La veritable fotografia

Publicat per [Ricardo Klein](#) [1] el 06/10/2023 - 12:12 | Última modificació: 05/05/2026 - 10:00

(Más abajo en castellano)

Les festes del barri (II). La veritable fotografia

Quan jo era un nen i em parlaven de la festa del barri, ho entenia com un lloc on veïns i veïnes compartien alguna cosa en comú a celebrar. Amb el temps, vaig comprendre que les festes del barri no eren únicament per al barri, perquè el meu barri també era el barri d'altres persones, encara que no visquessin allà. Jo no era amo dels llocs del meu barri, dels carrers, les places ni de qualsevol altre tipus d'espai públic. En una ciutat, l'espai públic és de tots, encara que visqui en aquest barri o, com diria Jorge Drexler en una de les seves cançons, *a l'altre costat del riu*.

Crec en els espais de convivència i en la transmissió d'experiències. Crec en la celebració compartida i en mantenir unes certes tradicions col·lectives. Crec en la història d'una ciutat o un barri i en les històries que relaten aquells qui l'habiten. Crec en la idea de les festes barrials, encara que són de tothom i de ningú alhora. Una vegada vaig veure un grafiti al costat de la facultat de Geografia i Història al Raval que deia: "Tots som iguals, tots som diferents". I una mica aquest és el camí, les festes del barri són diverses, no exclusives per poca gent. També és cert que la festa del barri, sense els seus veïns i veïnes, no són festes ni són barri.

Però llavors, per a qui estan fetes aquestes festes? En molts casos, aquestes celebracions tenen la intenció d'involucrar tota la comunitat, més enllà d'edats, punts de vista o economies particulars. Són una oportunitat real per unir persones i crear llaços més forts entre el veïnat. Però realment tothom està inclòs en aquestes festes? O és tan sols un manifest de bones intencions?

És important que les festivitats siguin accessibles i acollidores per a tothom, evitant que es converteixin en esdeveniments exclusius que deixin certs grups fora de l'experiència. Les festes barrials són esdeveniments locals, hi estem d'acord. Que reunen la comunitat de veïns al voltant d'un motiu de celebració, hi estem d'acord també. Aquestes festivitats solen comptar amb una varietat d'activitats com a música en viu i llocs de menjar, una vegada més d'acord. Però, per què es fan? Fomenten el sentit de pertinença entre els qui resideixen al barri? En moltes festes de Barcelona, és possible que aquest objectiu, a dia d'avui, estigui una mica oblidat o difús, entre d'altres que possiblement apareixen amb major protagonisme. Per exemple, quina és la finalitat de les festes de Gràcia? La trobada de veïns i veïnes? La visita al barri de persones de tota la ciutat? Una atracció turística? És possible que sigui una d'elles, les tres opcions o potser les tres i moltes altres més.

Segurament és una deformació personal, però sempre assigno una major responsabilitat a l'administració pública en tot allò relacionat amb el control i l'ordre de l'espai públic, així com en totes les activitats que es desenvolupen dins la ciutat i els seus espais compartits. Per exemple, això s'aplica a les festes barrials. És evident que existeixen més agents i institucions socials, polítiques i econòmiques que influeixen en el desenvolupament d'aquestes celebracions, però m'agradaria proposar algunes reflexions sobre el paper del sector públic.

La massificació aconsegueix esgotar l'entusiasme per la festa, li succeiria a qualsevol. En moltes ocasions, fins i tot expulsa els seus veïns més pròxims. No estem parlant d'un concert de rock; es tracta de carrers per

experimentar la ciutat, per sentir-la i apropiar-se-la. El mateix passa amb la platja: si no hi ha espai ni tan sols per col·locar un para-sol, quin és el sentit de quedar-s'hi?

Però, com es pot aconseguir un ús eficient de l'entorn on tenen lloc les festes? Com es pot planificar la distribució de l'espai amb l'objectiu d'aconseguir-hi un equilibri harmoniós? Fins al moment actual, en el cas de les festes de Gràcia això no s'ha aconseguit. S'estima que enguany va atreure dos milions de persones durant els dies en què es va dur a terme l'edició. Seria ingenu afirmar que va ser sostenible, equilibrada i festiva per a tothom qui va caminar pels seus carrers, ja fossin veïns més directes o visitants en general. Com a mínim, diria que va resultar intransitable.

La participació de la comunitat local és essencial. És fonamental que s'estableixi un nou enfocament col·laboratiu entre la comunitat i les autoritats, per tal que les festes barrials, com la de Gràcia, recuperin la seva essència original, mantenint viva la tradició mentre s'adapten de manera responsable a les necessitats canviants d'aquells que la gaudeixen. Només a través d'aquesta associació harmoniosa podrà assegurar-se que la celebració perduri en el temps, enriquint tant el barri com la ciutat en el seu conjunt.

La veritable fotografia no és la que surt en un mitjà de comunicació; és aquella que construeix participació de manera activa i invisible, la que contribueix a generar una autèntica i profitosa festa que busqui ser estimada per a totes les parts interessades.

(Continuarà)

Las fiestas del barrio (II). La verdadera fotografía

Cuando yo era chico y me hablaban de la fiesta del barrio, lo entendía como un lugar donde vecinos y vecinas compartían algo en común para celebrar. Con el tiempo, comprendí que las fiestas del barrio no eran únicamente para el barrio, porque mi barrio también era el barrio de otras personas, aunque no vivieran allí. Yo no era dueño de los lugares de mi barrio, de las calles, las plazas ni cualquier otro tipo de espacio público. En una ciudad, el espacio público es de todos, aunque viva en ese barrio o, como diría Jorge Drexler en una de sus canciones, *al otro lado del río*.

Creo en los espacios de convivencia y en la transmisión de experiencias. Creo en la celebración compartida y en mantener ciertas tradiciones colectivas. Creo en la historia de una ciudad o un barrio y en las historias que cuentan quienes habitan en ellas. Creo en la idea de las fiestas barriales, aunque son de todos y son de nadie a la vez. Una vez vi un grafiti en un costado de la facultad de Geografía e Historia en el Raval que decía: "Todos somos iguales, todos somos diferentes". Y un poco ese es el camino, las fiestas del barrio son diversas, no invitaciones para unos pocos. También es cierto que la fiesta del barrio, sin los vecinos y vecinas del barrio, no son fiestas ni son barrio.

Pero entonces, ¿para quién están hechas estas fiestas? En muchos casos, estas celebraciones tienen la intención de involucrar a toda la comunidad, más allá de edades, puntos de vista o economías particulares. Son una oportunidad real para unir a personas y crear lazos más fuertes entre los vecinos. ¿Pero realmente todos están incluidos en estas fiestas? ¿O es apenas un manifiesto de buenas intenciones?

Es importante que las festividades sean accesibles y acogedoras para todos, evitando que se conviertan en eventos exclusivos que dejen a ciertos grupos fuera de la experiencia. Las fiestas barriales son eventos locales, estamos de acuerdo. Que reúnen a la comunidad de vecinos en torno a un motivo de celebración, estamos de

acuerdo también. Estas festividades suelen contar con una variedad de actividades como música en vivo y puestos de comida, una vez más de acuerdo. Pero, ¿para qué se hacen? ¿Fomentan el sentido de pertenencia entre quienes residen en el barrio? En muchas fiestas de Barcelona, es posible que ese objetivo, al día de hoy, quizás esté un poco olvidado o difuso, entre otros que posiblemente aparecen con mayor protagonismo. Por ejemplo, ¿cuál es el fin de las fiestas de Gràcia? ¿El encuentro de vecinos y vecinas? ¿La visita al barrio de personas de toda la ciudad? ¿Una atracción turística? Es posible que sea una de ellas, las tres opciones o quizás las tres y muchas otras más.

Seguramente sea una deformación personal, pero siempre asigno una mayor responsabilidad a la administración pública en todo lo relacionado con el control y orden del espacio público, así como en todas las actividades que se desarrollen dentro de la ciudad y sus espacios compartidos. Por ejemplo, esto se aplica a las fiestas barriales. Es evidente que existen más agentes e instituciones sociales, políticas y económicas que influyen en el desarrollo de estas celebraciones, pero me gustaría proponer algunas reflexiones sobre el papel del sector público.

La masificación termina por agotar el entusiasmo por la fiesta, le ocurriría a cualquiera. En muchas ocasiones, incluso expulsa a sus vecinos más cercanos. No estamos hablando de un concierto de rock; se trata de calles para experimentar la ciudad, para sentirlas y apropiárselas. Lo mismo sucede con la playa: si no hay espacio ni siquiera para colocar una sombrilla, ¿cuál es el sentido de permanecer allí?

Pero, ¿cómo se puede lograr un uso eficiente del entorno donde tienen lugar las fiestas? ¿Cómo se puede planificar la distribución del espacio con el objetivo de alcanzar un equilibrio armonioso? Hasta el momento actual, no se ha logrado esto en el caso de las fiestas de Gràcia. Se estima que este año atrajo a dos millones de personas durante los días en que se llevó a cabo la festividad. Sería ingenuo afirmar que fue sostenible, equilibrada, y festiva para todos aquellos que recorrieron sus calles, ya fueran vecinos más directos o visitantes en general. Como mínimo, diría que resultó intransitable.

La participación de la comunidad local es esencial. Es fundamental que se establezca un nuevo enfoque colaborativo entre la comunidad y las autoridades, para que las fiestas barriales, como la de Gràcia, recuperen su esencia original, manteniendo viva la tradición mientras se adapta de manera responsable a las necesidades cambiantes de quienes la disfrutan. Solo a través de esta asociación armoniosa podrá asegurarse de que la celebración perdure en el tiempo, enriqueciendo tanto al barrio como a la ciudad en su conjunto.

La verdadera fotografía no es la que sale en el periódico; es aquella que construye participación de manera activa e invisible, la que contribuye a generar una auténtica y provechosa fiesta que busca ser querida para todas las partes interesadas.

(Continuarà)

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Etiquetes: cultura popular

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: desenvolupament territorial

Etiquetes: valor públic de la cultura

• [2]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2023/10/festes-del-barri-2>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/kleincr>

[2] <https://interaccio.diba.cat/node/9236>